

Міністерство освіти і науки України
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

на засіданні Вченої ради
НПУ імені М.П. Драгоманова

«24» листопада 2022 р.

Протокол № 5

Проректор з навчально-
методичної роботи
проф. Вернидуб Р.М.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕХНОЛОГІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

другого (магістерського) рівня вищої освіти
(термін навчання 1,4)

освітньої програма: Початкова освіта

галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальності 013 Початкова освіта

Шифр за навчальним планом: ПП04

Київ 2022

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Коваль Тетяна Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та методики початкового навчання педагогічного факультету Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова.

Рецензенти:

Матвієнко Олена Валеріївна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедрою педагогіки та методики початкового навчання Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова.

Верьовкіна Ж.Л. – кандидат педагогічних наук, директор Середньої загальноосвітньої школи I – III ступеня № 4 в м. Києві.

Обговорено та рекомендовано до видання на засіданні Науково-методичної ради НПУ імені М.П. Драгоманова «22» листопада 2022 року, протокол № 4

Голова НМР

Р.М.Вернидуб

1. Пояснювальна записка

Навчальна програма освітнього компоненту «Технології інклюзивного навчання у початковій школі» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців освітнього рівня *«магістр»*, галузі знань *01 Освіта/Педагогіка* спеціальності *013 «Початкова освіта»*.

Предметом вивчення освітнього компоненту є педагогічні технології інклюзивного навчання учнів молодшого шкільного віку.

Міждисциплінарні зв'язки: освітній компонент «Технології інклюзивного навчання у початковій школі» враховує попередню підготовку студентів із навчальних курсів: «Філософія освіти», «Психолого-педагогічні технології», «Педагогічні інновації в Україні та за кордоном», «Технології вивчення освітніх галузей у початковій школі» та забезпечує базу для наступного поглиблення знань, умінь та навичок із психолого-педагогічної дисципліни «Педагогіка партнерства та супервізії», «Технології управління освітнім процесом у початковій школі» та проведення виробничих педагогічних практик.

Мета і завдання освітнього компоненту:

Метою викладання освітнього компоненту «Технології інклюзивного навчання у початковій школі» є: засвоєння майбутніми магістрами алгоритмів упровадження сучасних технологій інклюзивного навчання учнів молодшого шкільного віку в умовах Нової української школи.

Основними завданнями вивчення освітнього компоненту «Технології інклюзивного навчання у початковій школі» є:

- формувати мотивацію до опанування зарубіжним та вітчизняним досвідом щодо технологій інклюзивного навчання;
- формувати в майбутнього фахівця інклюзивного класу спектр загальних компетентностей: світоглядних, громадянських, комунікативних, міжособистісної взаємодії, інформаційно-комунікаційних, креативних, аналітичних, самоосвітніх;
- формувати організаційно-педагогічну готовність у майбутнього вчителя початкової школи до впровадження технологій інклюзивного навчання учнів у систему початкової школи;

- формувати вміння володіти та впроваджувати педагогічні технології інклюзивного навчання в освітньому процесі початкової школи з урахуванням індивідуальних психофізичних особливостей учнів з особливими освітніми потребами;

- формувати інтерес до вивчення перспективного педагогічного досвіду вчителів щодо впровадження ними педагогічних технологій інклюзивного навчання у системі початкової школи;

- формувати прагнення до самостійності, науково-дослідницької діяльності та прагнення до освіти впродовж життя.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

Інтегральна компетентність:

Здатність самостійно та комплексно розв'язувати задачі в сфері початкової освіти, у професійно-педагогічній та науково-пошуковій діяльності.

Загальні компетентності:

ЗК 2: Здатність до креативності та генерування нових ідей у професійно-педагогічній діяльності.

ЗК 6: Здатність до здійснення педагогічної діяльності з розумінням її значущості для розвитку суспільства та врахуванням важливості свого впливу на вирішення соціальних проблем.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 3: Здатність застосовувати інноваційні технології в навчанні освітніх галузей початкової школи в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.

СК 4: Здатність до педагогічного партнерства (наставництво, супервізія, інтервізія тощо), до організації роботи інклюзивного класу.

СК 10: Здатність обирати оптимальні педагогічні технології з української та зарубіжної практики для роботи в умовах інклюзивного освітнього середовища з урахуванням принципів партнерства, дитиноцентризму та розвивального навчання.

Програмні результати:

ПР 3: Застосовувати інноваційні технології в навчанні освітніх галузей початкової школи в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.

ПР 5: Організовувати та управляти освітніми процесами у складних, непередбачуваних умовах, що потребують нових стратегічних підходів, налагоджувати співпрацю з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси.

ПР 6: Здійснювати супервізію, інтервізію, надавати педагогічну, психологічну та методичну допомогу учасникам освітнього процесу, організовувати роботу інклюзивного класу.

ПР 7: Моделювати, створювати та підтримувати безпечне, ергономічне, інклюзивне освітнє середовище початкової школи.

ПР 13: Працювати в умовах інклюзивного освітнього середовища з використанням оптимальних технологій з української та зарубіжної практики з урахуванням принципів педагогіки партнерства, дитиноцентризму та розвивального навчання.

№ з/п	Результати навчання	Компетентності
1	ПР3	ЗК 2; СК 3; СК 10
2	ПР5	ЗК 2; ЗК 6; СК 3
3	ПР6	ЗК 6; СК 4; СК 10
4	ПР7	ЗК 6; СК 10
5	ПР13	ЗК2; СК 3; СК 4; СК 10

II. Орієнтовний тематичний план

На вивчення освітнього компоненту відводиться 3 кредити ЄКТС 90 годин.

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)					Кількість годин (заочна форма навчання)					
		Аудиторні	Лекції	Практичні	Лабораторні	СРС	Аудиторні	Лекції	Практичні	Лабораторні	СРС	
Змістовий модуль 1. ТЕХНОЛОГІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ УПРОВАДЖЕННЯ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ												
1	Тема 1.1. Вступ. Педагогічні технології інклюзивного навчання: класифікація та особливості застосування в умовах сучасної умовах НУШ.	4	2	2	-	10	2	2	-	-	12	
2	Тема 1.2. Впровадження технологій інклюзивного навчання в Новій українській школі.	4	2	1	1	10	2	1	1	-	12	
3	Тема 1.3. Технології	4	1	2	1	10	2	1	1	-	12	

	інклюзивного навчання молодших школярів із сенсорними та мовленнєвими порушеннями.										
4	Тема 1.4. Технології інклюзивного навчання учнів із затримкою психічного розвитку та порушеннями опорно-рухового апарату.	5	2	2	1	10	3	2	1	-	12
5	Тема 1.5. Педагогічні технології інклюзивного навчання обдарованих і талановитих молодших школярів.	6	2	2	2	14	2	1	1		15
6	Тема 1.6. Особливості впровадження соціально-педагогічних технологій у системі початкової освіти.	3	1	1	1	10	1	1	-	-	15
Разом: 90 год.		26	10	10	6	64	12	8	4	-	78

III. Зміст освітнього компоненту за модулями і темами:

Змістовий модуль 1. ТЕХНОЛОГІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ УПРОВАДЖЕННЯ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ

Тема 1.1 Вступ. Педагогічні технології інклюзивного навчання: класифікація та особливості застосування в умовах сучасної умовах НУШ

Зміст теми: Зміст поняття «педагогічна технологія інклюзивного навчання молодшого школяра». Умови ефективного використання інноваційних технологій інклюзивного навчання. Педагогічна технологія диференційованого викладання: зміст і особливості застосування в інклюзивній початковій школі. Класифікація інноваційних технологій інклюзивного навчання молодших школярів із особливими потребами. Потенціал педагогічної технології «отримання індивідуальної допомоги» в роботі вчителя інклюзивної початкової школи. Інноваційна технологія особистого включення дітей із особливими потребами в освітній процес початкової школи. Комунікативні технології в початковій освіті учнів із особливими потребами. Педагогічні умови застосування технології

«використання допоміжних цілей» в роботі вчителя інклюзивної початкової школи. Педагогічні технології «всезагального включення» і «працюємо разом»: їх ресурси і алгоритми в інклюзивному навчанні учні.

Тема 1.2. Впровадження технологій інклюзивного навчання в Новій українській школі.

Зміст теми: Навчально-методичне і кадрове забезпечення інклюзивного навчання дітей з особливими потребами в умовах НУШ. Професійна компетентність вчителя та його підготовка до організації освітнього процесу в умовах інклюзивного середовища. Супервізія, інтервізія як надання педагогічної, психологічної та методичної допомоги вчителя учасникам освітнього процесу в інклюзивному класі. Діяльність асистента вчителя в інклюзивному класі. Педагогічна взаємодія з батьками дітей з особливими освітніми потребами.

Створення безпечного, ергономічного інклюзивного освітнього середовища у початковій школі.

Тема 1.3. Технології інклюзивного навчання молодших школярів із сенсорними та мовленнєвими порушеннями.

Зміст теми: Характеристика психофізичного розвитку учнів із вадами зору (сліпі, осліплі, зі зниженим зором). Основні вимоги до дотримання зорового режиму в освітньому просторі початкової школи. Технології навчання молодших школярів з порушеннями зору. Роль занять з сенсорного виховання та корекційно-відновлювальних занять у соціальної адаптації учнів із вадами зору. Взаємозв'язок психолого-педагогічної корекції із лікуванням зору учня. Психофізичні особливості розвитку дітей із вадами слуху (глухі, оглухлі, зі зниженим слухом). Рекомендації лор-лікарів щодо організації та дотримання слухового режиму в освітньому просторі інклюзивної школи. Технології навчання учнів з порушеннями слуху. Класифікація мовленнєвих порушень у молодших школярів (усні (дизартрія, алалія, афазія, дислалія заїкання), письмові (дисграфія, дислексія). Основні причини порушення мовлення в учнів. Комплексне обстеження дітей із загальним недорозвиненням мовлення. Технології навчання учнів із мовленнєвими порушеннями. Корекційно-логопедична робота з учнями з

труднощами у письмі (дисграфія, дислексія). Технології ейдетики. Застосування арт-терапії в корекції усного мовлення молодших школярів із заїканням

Тема 1.4. Технології інклюзивного навчання учнів із затримкою психічного розвитку та порушеннями опорно-рухового апарату.

Зміст теми: Характеристика відхилень у дітей при затримці психічного розвитку (розумово відсталі, емоційно неврівноважені). Специфіка освітніх потреб молодших школярів із затримкою психічного розвитку. Корекційна спрямованість навчально-виховного процесу; організаційні форми допомоги та педагогічної підтримки учнів. Алгоритми застосування в початковій школі спеціальних програм інклюзивної освіти дітей із затримкою психічного розвитку. Загальна характеристика порушень опорно-рухового апарату у молодших школярів (ДЦП, клишоногість, аномалії хребта, поліомієліт). Мовленнєві та психічні порушення у дітей з ДЦП. Технології навчання та спеціальні програми корекційно-відновлювальної роботи з учнями із ДЦП. Психолого-педагогічні особливості аутичних учнів молодшого шкільного віку (із розвитком спектру аутизму). Технології навчання аутичних молодших школярів в умовах масової початкової школи. Специфіка корекційно-відновлювальної роботи з аутичними дітьми.

Тема 1.5. Педагогічні технології інклюзивного навчання обдарованих і талановитих молодших школярів.

Зміст теми: Психофізичні особливості молодших школярів «групи ризику» (соматично ослаблених, агресивних, гіперактивних, замкнених дітей). Технології інклюзивного навчання учнів «групи ризику» у початковій школі. Психолого-педагогічна характеристика обдарованих і талановитих дітей молодшого шкільного віку. Технології інклюзивного навчання обдарованих і талановитих учнів. Застосування спеціальних освітніх програм для обдарованих і талановитих учнів початкової школи в Україні та зарубіжних країнах. Дидактичний ресурс проектного навчання у контексті інноватизації початкової освіти учнів з особливими потребами. Інформаційні та телекомунікаційні технології навчання в системі початкової освіти дітей з особливими потребами.

Тема 1.6. Особливості впровадження соціально-педагогічних технологій у системі початкової освіти.

Зміст теми: Цільова спрямованість застосування технології колективного творчого виховання (КТВ). Методи, прийоми засоби створення атмосфери природного сприйняття відмінностей між учнями інклюзивного класу; формування згуртованого дитячого колективу; позитивних стосунків між ровесниками у початковій школі та поза її межами. Моделювання належних способів взаємодії між молодшими школярами інклюзивного класу. Методика формування соціальних компетенцій в учнів з ОП (для налагодження дружніх стосунків із ровесниками). Упровадження ігрових технологій в інклюзивній початковій школі. Поняття про «підтримку гри ровесників» в інклюзивній освіті. Типологія здоров'язберезувальних технологій (оздоровчі, технології навчання здоров'ю, виховання культури здоров'я). Валеологічні та превентивні програми. Педагогічний ресурс естетотерапії природними та ігровими засобами в інклюзивній освіті молодших школярів (ігрова терапія; песочна терапія; анімалотерапія; хореотерапія, формокорекційна ритмопластика; сміхотерапія). Арт-терапія в інклюзивній освіті учнів молодшого шкільного віку (музикотерапія у корекційно-виховній роботі з дітьми із особливостями психофізичного розвитку; естетотерапія мистецькими засобами (театрально-драматична діяльність з учнями із особливостями у розвитку; пісенна терапія; бібліотерапія; терапія кольором; лялькотерапія).

IV. Засоби діагностики успішності навчання

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання проводяться відповідно до навчально-методичної карти дисципліни, де зазначено види контролю.

Контроль та оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється у таких формах: індивідуальне і фронтальне опитування, поточне тестування, практичні завдання, творчі роботи, письмові наукові роботи, розв'язування

педагогічних задач і завдань, підсумковий письмовий тест, оцінка за науково-прикладний проєкт чи творчу роботу.

Модуль включає бал оцінки поточної роботи студента на практичних заняттях, виконання самостійних завдань та виконання МКР. Рейтинговий бал за практичні заняття встановлюється, як накопичення балів з усіх позитивних і негативних оцінок, отриманих на усіх практичних заняттях даного модуля.

Виконання тестових завдань здійснюється за допомогою роздрукованих завдань або на платформі дистанційного навчання (Moodle).

Проєктні та творчі роботи, підготовлені за заданою тематикою, обговорюються та захищаються під час практичних занять.

Екзамен виставляється з урахуванням поточного рейтингового балу та оцінки отриманої під час екзамену (як сума балів).

V. Форма підсумкового контролю успішності навчання:

- Екзамен (1 семестр).

Поточне оцінювання – 60 балів, екзамен – 40 балів.

VI. Інформаційні джерела для вивчення освітнього компоненту

Основні

1. Гріневич Ж. Орієнтація на особистість: робота в інклюзивних класах. *Початкова освіта: Шкільний світ*. 2011. № 46. С. 6 – 8.

2. Грицюк Н. Потурбуймося про дітей з особливими освітніми потребами. *Дефектолог*. № 5 (29). травень. 2009.

3. Горбатюк О. Ф. Соціальна адаптація та інтеграція дітей з особливими потребами в загальноосвітню початкову школу. *Розкажіть онуку*. 2008. № 8. С. 2–3.

4. Громовий В. Звичайна освіта для особливих дітей. *Директор школи*. 2006. № 2. С. 6 – 9.

5. Даніелс Е. Залучення дітей з особливими потребами до загальноосвітніх класів / Е. Деніелс, К. Стаффорд. Львів: Т-во «Надія», 2000. 255 с.

6. Даниленко Л.І. Управління інклюзивною школою на засадах менеджменту освітніх інновацій / *Інклюзивна школа: особливості організації та управління: Навчально – методичний посібник / Кол.: авторів: Колупаєва А.А., Найда Ю.М., Софій Н.З. та ін. За заг.ред. Даниленко Л.І., К.:2007. 128с.*

7. Діти з особливостями розвитку в звичайній школі [автор-укладач

Л.В.Туріщева]. Х.: Вид. група «Основа», 2011. 111 с.

8. Єфімова С.М. Лідерство та інклюзивна освіта : навч-метод. посібник / С.М. Єфімова , С.В. Королюк за заг. ред. А.А. Колупаєвої. К. : Видавничий дім «Плеяди», 2012. 164 с.

9. Індекс інклюзії: загальноосвітній навчальний заклад: Навчально-методичний посібник / Кол. упорядників: Патрикеева О. О., Софій Н.З., Луценко І. В., Василяшко І. П. Під заг. ред. Шинкаренка В. І., К.: ТОВ «Видавничий дім 1 “Плеяди», 2013. 96 с.

10. Колупаєва А.А. Досвід реалізації інклюзивної освіти в країнах Європи / Колупаєва А.А. Педагогічні основи інтегрування школярів з особливостями психофізичного розвитку в загальноосвітні навчальні заклади: Монографія. К.: Педагогічна думка, 2007. 458 с.

11. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. Інклюзивна освіта від основ до практики: монографія. Київ «Атопол». 2016. 152 с. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/708170/>

12. Колупаєва А. А. Педагогічні технології інклюзивного навчання / А.А. Колупаєва, О. М. Таранченко. Харків : Ранок, ВГ «Кенгуру», 2018. 160 с.

13. Таранченко О. Ефективні технології викладання в інклюзивній школі. *Початкова школа*. 2017. №5. С. 50–54.

14. Таранченко О. М. Соціальне інтегрування: ключовий концепт інклюзії. *Особлива дитина : навчання і виховання*. № 3(83). 2017. С. 7 – 15.

Додаткові

1. Білозерська І.О. Реалізація компетентнісної парадигми при роботі з батьками дітей з порушеннями психофізичного розвитку. *Особлива дитина навчання та виховання. Дефектологія*. № 4. 2011.

2. Будник О. Педагогічний супровід інклюзивної освіти. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2019. 220 с.

3. Будник О. Соціально-педагогічні засади впровадження інклюзивної освіти у Новій українській школі. *Професійна підготовка фахівців у вимірі нових освітніх реалій: український і зарубіжний досвід: монографія*. Івано-Франківськ: НАІР, 2019. С. 258-272.

4. Акімова О. М. Основні аспекти інклюзивної освіти у підготовці майбутніх учителів початкових класів. *Наукові записки кафедри педагогіки : зб. наук. пр. / Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. Харків, 2014. Вип. 35. С. 12-18. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzkr_2014_35_4*

5. Галицька Н. Інклюзивна освіта. Інтегроване навчання в початковій школі. *Безпека життєдіяльності*. 2013. № 8. С. 27–29.

6. Голінська Т. Арт-терапевтичні впливи на особистість дитини. *Освіта та розвиток обдарованої особистості*. 2016. № 6. С. 16–19.

7. Гордійчук О.Є. Індивідуалізоване навчання і виховання дітей з особливими потребами в умовах інклюзивного класу: теоретичний аспект. *Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» - Додаток 1 до Вип.36, Том III (63) : Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до*

європейського освітнього простору». К. : Гнозис, 2015. С. 297-303.

8. Данілавічюте Е. Діти з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі. *Особлива дитина*. 2018. N 3. С. 7–19.

9. Засенко В.В. До проблеми особистісного підходу у навчанні дітей з порушеннями психофізичного розвитку. *Дидактичні та соціально-психологічні аспекти колекційної роботи у спеціальній школі: Наук.-метод. зб.: Вип. 8 / За ред.: В.І. Бондаря, В.В. Засенка*. К.: Наук. світ, 2006. С. 85 – 88.

10. Керик О. Використання ігрових та арттерапевтичних засобів у педагогічній роботі з дітьми з особливими потребами. *Імідж сучасного педагога*. 2015. N 5. С. 49–51.

11. Кирилова О. Поняття "арт-педагогіка" у контексті науково-термінологічного апарату професійної педагогіки. *Молодь і ринок*. 2018. N 11. С. 160–163.

12. Клім-Клімашевська А. Освіта дітей з особливими потребами в умовах інклюзії: досвід Польщі. *Рідна школа*. 2015. N 3. С. 72–74.

13. Колупаєва А.А. (2007). Досвід реалізації інклюзивної освіти в країнах Європи. Педагогічні основи інтегрування школярів з особливостями психофізичного розвитку в загальноосвітні навчальні заклади: Монографія. Київ: Педагогічна думка. 458 с.

14. Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови : науково-методичний збірник. Вип. 12 / [редкол.: В. В. Засенко, А. А. Колупаєва, Т. П. Вісковатова та ін. ; за ред. В. В. Засенка, А. А. Колупаєва] ; НАПН України, Ін-т спец. педагогіки. Київ, 2017. 184 с.

15. Пантюк Т. Основи корекційної педагогіки : курс лекцій : [навч. посіб. для студ. ВНЗ] / Т. І. Пантюк, О. В. Невмержицька, М. П. Пантюк ; ДДПУ ім. І. Франка. –[2-ге вид., допов. і перероб.]. Дрогобич : [ВВ ДДПУ ім. І. Франка], 2009. 324 с.

16. Сучасні технології навчання осіб з особливими освітніми потребами. URL:file:///C:/Users/User/Desktop/%D0%90%D1%82%D0%B5%D1%81%D1%82%20%D1%81%D0%BF%D1%80%20%D0%B4%D0%BE%D1%86%D0%B5%D0%BD%D1%82/pedp_2019_1_13.pdf

Інформаційні ресурси

1. Освіта дітей з особливими потребами / Сайт МОН України [Електронний ресурс]. URL: <http://mon.gov.ua>

2. Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю. [Електронний ресурс]. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_g71.

3. Мушинський В. Психолого-педагогічний супровід інклюзивного навчання в початковій школі : методичні рекомендації. [Електронний ресурс]. URL: http://osvita-dnepr.com/index.php/metodichni_rekomendatsiji/1492-psikhologo-pedagogichnij-suprovid-inklyuzivnogo_navchannya-v-pochatkovij-shkoli

4. Сайт з інклюзивної освіти дітей з особливими потребами в Україні. [Електронний ресурс]. URL: <http://www.education-inclusive.com/>

Рецензія
на навчальну програму освітнього компонента
«Технології інклюзивного навчання у початковій школі»
ОП «Початкова освіта» для здобувачів другого (магістерського)
рівня вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта
автора канд.пед.наук, доц. Коваль Т.В.

Сьогодні на університетську освіту покладаються значні завдання як щодо підвищення якості освіти, так і виконання соціальної місії у процесі суспільних трансформацій. Серед викликів часу важливими є проблеми освіти осіб з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії. Відтак інклюзивні процеси мають пронизувати й усі аспекти діяльності закладу вищої освіти, основний серед яких – здійснення якісної підготовки фахівців для роботи в закладах загальної освіти з інклюзивною формою навчання. Зміни, які відбуваються, привели до потреби професійної підготовки педагогів нової генерації, підвищення їх фахової майстерності. Зі стрімкою модернізацією освіти праця педагогів модифікується й удосконалюється на ґрунті реформ, так як змінюється зміст національної школи, з'являються інноваційні педагогічні технології навчання, зокрема й інклюзивного. Тому актуальним постає питання професійної підготовки педагогічних кадрів здатних ефективно реалізовувати інклюзію в командній взаємодії.

Навчальна програма з вищезазначеної дисципліни підготовлена викладачами кафедри педагогіки та методики початкового навчання педагогічного факультету НПУ імені М.П.Драгоманова і відповідає освітній програмі магістерського рівня вищої освіти зі спеціальності 013 Початкова освіта.

Програму розроблено у відповідності до основних вимог підготовки фахівців з урахуванням вимог кредитно-модульної системи організації навчального процесу. Обсяг навчального навантаження студентів описаний у кредитах ECTS - залікових кредитах, які зараховуються студентам при успішному засвоєнні ними відповідного модулю. Зокрема, розподіл навчального часу розраховано на 3 кредити / 90 годин. Змістові модулі забезпечують засвоєння студентами знань про сучасні підходи до класифікації технологій інклюзивного навчання дітей з особливими потребами в початковій школі; сутність, специфічні особливості, зміст й алгоритми застосування педагогічних технологій навчання в закладах початкової освіти інклюзивного типу; стратегії професійної діяльності у ракурсі впровадження інноваційних технологій навчання молодших школярів із особливими потребами в масових закладах освіти.

Навчальна програма освітнього компонента «Технології інклюзивного навчання у початковій школі» повністю відповідає освітній програмі та навчальному плану магістерського рівня спеціальності 013 «Початкова освіта» НПУ імені М.П.Драгоманова та вимогам до оформлення даного виду документів і може бути рекомендована до впровадження.

Рецензент

доктор пед. наук, професор,
професор кафедри педагогіки та
методики початкового навчання
НПУ імені М.П.Драгоманова

О.В. Матвієнко

Рецензія
на навчальну програму
освітнього компонента «Технології інклюзивного навчання у початковій
школі»
освітньої програми «Початкова освіта» для здобувачів другого
(магістерського) рівня вищої освіти
автора доц. Коваль Т.В.

Необхідність оновлення освітньої програми підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 013 Початкова освіта обумовлена реформуванням національної системи освіти та реалізацією положень Концепції НУШ. Освітній компонент «Технології інклюзивного навчання у початковій школі» є важливою складовою освітньо-професійної програми підготовки магістрів до майбутньої професійної діяльності.

Метою даного курсу освітнього компоненту «Технології інклюзивного навчання у початковій школі» є: засвоєння майбутніми магістрами алгоритмів упровадження сучасних технологій інклюзивного навчання учнів молодшого шкільного віку в умовах Нової української школи.

Навчальна програма з «освітнього компоненту «Технології інклюзивного навчання у початковій школі» має чітко вибудовану структуру, що включає мету і завдання курсу, міжпредметні зв'язки з іншими освітніми компонентами освітньо-професійної програми, програмні результати навчання, тематичний план та зміст, засоби діагностики успішності студентів та перелік інформаційних джерел для вивчення освітнього компонента.

Тематика курсу містить питання, що розкривають ідеї впровадження технологій інклюзивного навчання в навчально-виховний процес Нової української школи. Зміст включає досить важливі питання початкової школи: класифікація та особливості застосування педагогічних технологій інклюзивного навчання в сучасних умовах НУШ.

Програму розроблено з урахуванням вимог кредитно-модульної системи організації навчального процесу у ЗВО. Вона структурована на змістові модулі. Обсяг навчального навантаження студентів описаний у кредитах ECTS - залікових кредитах, які зараховуються студентам при успішному засвоєнні ними відповідного модулю. Зокрема, розподіл навчального часу розраховано на 3 кредити. Кількість запланованих годин на вивчення дисципліни становить 90.

Навчальна програма освітнього компонента «освітнього компоненту «Технології інклюзивного навчання у початковій школі» повністю відповідає вимогам до оформлення даного виду документів і може бути рекомендована до затвердження та впровадження у освітній процес підготовки магістрів спеціальності 013 Початкова освіта в НПУ імені М.П.Драгоманова.

Рецензент

кандидат педагогічних наук,
директор середньої загальноосвітньої
школи І-ІІІ ступенів № 4 Дніпровського району
м. Києва

Ж.Л. Верьовкіна